

denne Jernbane bliver sat en Forgrening mod Nord til Randers, saa vil man komme til at bevæge sig nordpaa fra Randers (Bregendahl: Nei!); ja det er nødvendigt for den ærede Rigsdagsmand at sige nei; thi dersom han sagde ja, saa vilde han være fangen i sine egne Ord; men jeg troer ikke, at Nogen vil tænke sig Muligheden af, at man skulde fride ind med en Bane nord fra og gaae Randers forbi, at man skulde lægge Banen to Mil vestligere og saa komme dertil; thi man vil affurát paa den Tid med en Bane nordpaa komme til at sige det Samme som nu: „Det er jo en af de folkerigste og betydeligste Kjøbstæder efter vore Forhold“, og man vil tillige komme til at sige, at det er Færflen imellem Landboerne og Byerne, der holder Jernbanen, og ikke Færflen paa længere Strækninger. Det vil man altsaa komme til at sige, uagtet det er urigtigt; thi man vil have Randers med. Randers! Randers! Randers! det er Løsenet, ligesom Montecuculi jagde, at han vilde have Penge, Penge og atter Penge. Det kan nu være meget rigtigt, men i hvilkensomhelst Form vi komme til Randers og til de 8 Millioner, præjudicere vi to Ting: det ene er Bygningen af en Længdebane, hvorved vi søge hen til disse Byer — som „efter vore Forhold“ dog ere store og folkerige Byer, og til hvilke jeg idetmindste ikke uden den haardeste Nødvendighed, og neppe engang da, vil hen — fra By til By, naturligviis ogsaa til Fredericia og derfra til sidst, kantende Koldingfjord, til Kolding; men, som sagt, dette præjudicerer Banen paa en dobbelt Maade: deels ved Banens Retning, som bliver af væsentlig forandret Stikkelse, naar man lader den gaae til Randers; og deels derved, at vi bevilge en Forøgelse af Præis paa jydsk Jernbaner med $\frac{1}{2}$ Td. Guld pr. Mil, alene for at kunne komme til een eller anden af disse Byer, som jo er en af de folkerigste „efter vore Forhold“.

Det vil jo ikke være muligt for mig at staae imod den stærke Storm, for at saae en jydsk Jernbane, det vil sige: saae begyndt paa et Stykke Jernbane i Jylland, det er jo som Stegfried v. Lindenbergs siger: „Ich will mein Ding haben“ — det er en reen Lindenbergs

Speculation, „um sein Ding zu haben“; det kan jeg ikke haabe at slippe bort fra; men jeg har det Haab, at man engang vil komme til at erkende, at naar man følger den Vej, er man paa Bilsfor, saavel med Hensyn til Retningen som med Hensyn til Pengebevillingen. Jeg troer, at man vilde gøre os Allesammen den største Tjeneste ved ikke at nævne flere Punkter end høist nødvendigt; forsaavidt maa jeg atter sige, at, fordi jeg her kun nævner enkelte Punkter, har jeg dog fulgt den Overbeviisning, at Jernbanen kan frit gaae igjennem alle Punkter; den maa bevæge sig igjennem mange, og der er en stor Frihed i saa Henseende. Naar man sætter Hovedpunkterne paa den ene Side og Pengebevillingen paa den anden, har man overladt Regjeringen den tilbørlige Frihed; det er saaledes mit ramme Alvor, at jeg i saa Henseende vil overlade Bedkommende den behørlige Frihed til at lade Banen gaae meget længere end til Randers. Jeg vil udtale det her, at, dersom den ærede Minister, ved at faae de 6 Millioner, kan staafe en Jernbane fra Aarhus over Randers og Viborg til Venøbugten eller hvor han nu vil hen, ja, om han dermed kan komme Halvveien til China og tilbage igjen, skal han ikke møde mindste Indsigelse fra min Side; thi jeg er overbevist om, at ved en saadan Bevægelse ad Jernbaner vil det Hele være vel tjent, især, naar det skeer ved Hjælp af en Entrepreneur; thi jeg er overbevist om, at den private Mand, som maa lægge Nyggen til og exploitere en saadan Jernbane, nok vil vide, hvad han gjør, saavel i sin egen som i de Stæders Interesse, hvor Jernbanen kommer til at udmunde. Altsaa, jeg gjentager, at i min Begrænsning af Bevillingen ligger der ingen pecuniær Bestræbelse for at hindre, at Jernbanen kommer til at gaae til Randers, men derimod en Bestræbelse af den Natur, at jeg ogsaa ønsker, at Jernbanens Retning efter Længden ikke skal præjudiceres. Jeg holder imidlertid for, at Længdebanen er præjudiceret, saasnart man tvinger Banen hen til Randers, og den er tillige præjudiceret i pecuniær Henseende, saasnart man bevilger en saadan Sum som 8 Millioner, for at naae ind i Vesterlandet af Jylland. Det er de to Punkter, hvortil